

לכבוד שרי ממשלת ישראל

תאריך : 3.5.2022

הנדון : השלמת מהלך ההצטרפות של ישראל לאמנת איסטנבול

אנו, ארגוני החברה האזרחית שבכותרת, קוראים לממשלת ישראל לפעול בהקדם להשלמת מהלך ההצטרפות של המדינה לאמנת איסטנבול, לטובת קידום המאבק באלימות נגד נשים ואלימות במשפחה בישראל.

1. למרבה הצער, מציאות החיים מלמדת כי ישראל אינה ערוכה היום להתמודדות אפקטיבית עם תופעת האלימות במשפחה, וזאת במיוחד על רקע העלייה של עשרות עד מאות אחוזים במקרים שהביא עמו משבר הקורונה. דו"ח מבקר המדינה בנושא "ההתמודדות עם תופעת האלימות בין בני זוג" אשר פורסם אשתקד, הצביע על שורה של כשלים בטיפול של המדינה בתופעה, לרבות היעדר הגדרה בחוק לתופעת האלימות במשפחה, אי הכשרת עובדים סוציאליים בתחום והיעדר פעילות לאיתור משפחות בסיכון. לצד זאת, התכנית הבין-משרדית למניעת אלימות במשפחה ולטיפול בה עדיין אינה מיושמת או מתקצבת במלואה, על אף שאומצה על ידי הממשלה כבר בשנת 2017.
2. אמנת איסטנבול, האמנה של מועצת אירופה למניעה ומאבק באלימות כלפי נשים ואלימות במשפחה, חותרת להפיכתה של החברה למקום בטוח יותר באמצעות טיפול רוחבי ואפקטיבי בתופעת האלימות במשפחה, ומהווה את הסטנדרט הבינלאומי המקובל ביחס להתמודדות עמה. עמדתנו כארגוני החברה האזרחית, הפועלים למען נפגעי אלימות במשפחה, היא שלא ניתן להיאבק בתופעת האלימות במשפחה באופן יעיל, ללא טיפול הוליסטי בה. חתימה על אמנת איסטנבול, המושתתת על העיקרון של שיתוף פעולה ותאום במספר זירות בין המדינה, המגזר הפרטי וארגוני החברה האזרחית, תאפשר למדינת ישראל לגזור מהסטנדרטים המפורטים בה תכניות עבודה ברורות עבור כלל הרשויות, ובכלל זה תבהיר את האופן שבו גופי האכיפה, המניעה והטיפול במדינה צריכים לעבוד יחדיו. לצד זאת, תאפשר ההצטרפות לאמנה למידה הדדית מול עשרות מדינות אירופה הפועלות למגר את תופעת האלימות במשפחה ולספק לאזרחיה חברה בטוחה יותר.

3. לשמחתנו הרבה, בחודש אפריל האחרון, קיבלה ישראל הזמנה רשמית ממועצת אירופה להצטרף לאמנת איסטנבול. כעת, השלמת המהלך מוטלת על כתפיה של הממשלה. אסור לישראל לפספס את ההזדמנות היקרה לנקוט בצעד כה משמעותי במאבק בתופעת האלימות במשפחה. זה הזמן לקחת אחריות על מאות אלפי נשים וילדים החיים היום בישראל תחת טרור פיזי, כלכלי ורגשי, ולפעול לחיזוק המענים שמספקת המדינה למשפחות אלה.
4. נבקש להדגיש, כי ההצטרפות לאמנה תלווה במספר הסתייגויות והצהרות פרשניות הנוגעות לעניינים של הגירה ומעמד. נוכח זאת ברור שאין בהצטרפות כדי לשנות מאומה ממדיניות ההגירה והמצב המשפטי הקיים בנושא. וודאי שאין בכך הצדקה להכשלת מהלך הנחוץ להבטחת סביבת חיים בטוחה יותר לנשים וילדים בישראל. מתוך עשרות סעיפי האמנה העוסקים במניעה ומאבק באלימות במשפחה רק שני סעיפים מתייחסים לנושא הפליטות. התנגדות לאמנה מתוך הנימוק הזה מסיטה את הדיון ומתעלמת מן העיקר שהוא מיגור האלימות המשפחה והגנה על הנפגעות והנפגעים ממנה. זאת ועוד, חשוב לזכור כי הצטרפות לאמנה בינלאומית אינה הופכת את האמנה לחוק מדינה. כידוע, מדינת ישראל כבר חתומה על מספר אמנות בנושאים שונים. חוות דעת משפטית מטעם מועצת אירופה אף הבהירה שהצטרפות לאמנת איסטנבול לא מכפיפה את החקיקה במדינה לגוף בינלאומי.
5. בשעת כושר זו, אנו קוראות לך, ולכל משרדי הממשלה, לפעול בהקדם להשלמת מהלך ההצטרפות של מדינת ישראל לאמנת איסטנבול, אשר יבהיר כי תופעת האלימות נגד נשים ואלימות במשפחה הינן תופעות שאין להן מקום בחברה הישראלית, תופעות שמדינת ישראל נחושה למגר.

לפרטים: מרכז רקמן rackman.center@biu.ac.il